

Hej Lärare! Du är en viktig del av Göteborgsregionen.

”Vägledning för framtidens arbetskraft”

5 tips till dig som framtidsrustar unga

Det här gör vi tillsammans

Innehåll

- 3 Det här gör vi tillsammans
- 4 Vägledning för framtidens arbetskraft
- 5 5 tips till dig som framtidsrustar unga

Tillsammans framtids- rustar vi regionens elever

Alla elever ska ges goda förutsättningar att klara skolan och komma in i arbetslivet. För när unga gör rätt studie- och yrkesval gynnas både individen och samhället. Det gör att elever i högre grad fullföljer sina studier, får ett jobb och undviker utanförskap. Det främjar också den långsiktiga kompetensförsörjningen. Som lärare är du en del av denna viktiga uppgift. Och här för att stötta dig finns Göteborgsregionen. På de här sidorna har vi samlat material som vi tror att du kan ha nytta av i ditt arbete. Hör gärna av dig om du har några frågor!

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

Medlemskommuner: Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn, Öckerö

(och mycket mer!)

Det här gör vi tillsammans

Gymnasieantagningen

Göteborgsregionen ansvarar för antagningen till kommunala och fristående gymnasieskolor i hela regionen. Genom samverkansavtal kan alla unga studera på valfri gymnasieskola och anpassad gymnasieskola, även utanför hemkommunen.

indra2.se

Kompetensråd

Göteborgsregionens kompetensråd och de branschspecifika kompetensråden jobbar för att stärka kompetensförsörjningen i regionen. Det görs bland annat genom att arbeta nära alla nivåer i utbildningssystemet för att stärka attraktionskraften och kompetensen i de branscher som ingår.

kompetensrad.se

Fullföljda studier

Elever som klarar av grundskolan, blir behöriga till gymnasiet och avslutar sin utbildning har bättre förutsättningar att komma in i arbetslivet och klara sig i samhället. Göteborgsregionen har lång erfarenhet inom området och erbjuder bl.a. processtöd till alla skolformer.

fullfoljdastudier.se

Praktikplatsen

Praktikplatsen hjälper kommuner, utbildningsanordnare och arbetsgivare att organisera och utveckla arbetet med praktiksamverkan. På praktikplatsen.se får du ta del av vår samlade expertis och erfarenhet!

praktikplatsen.se

Syvonline

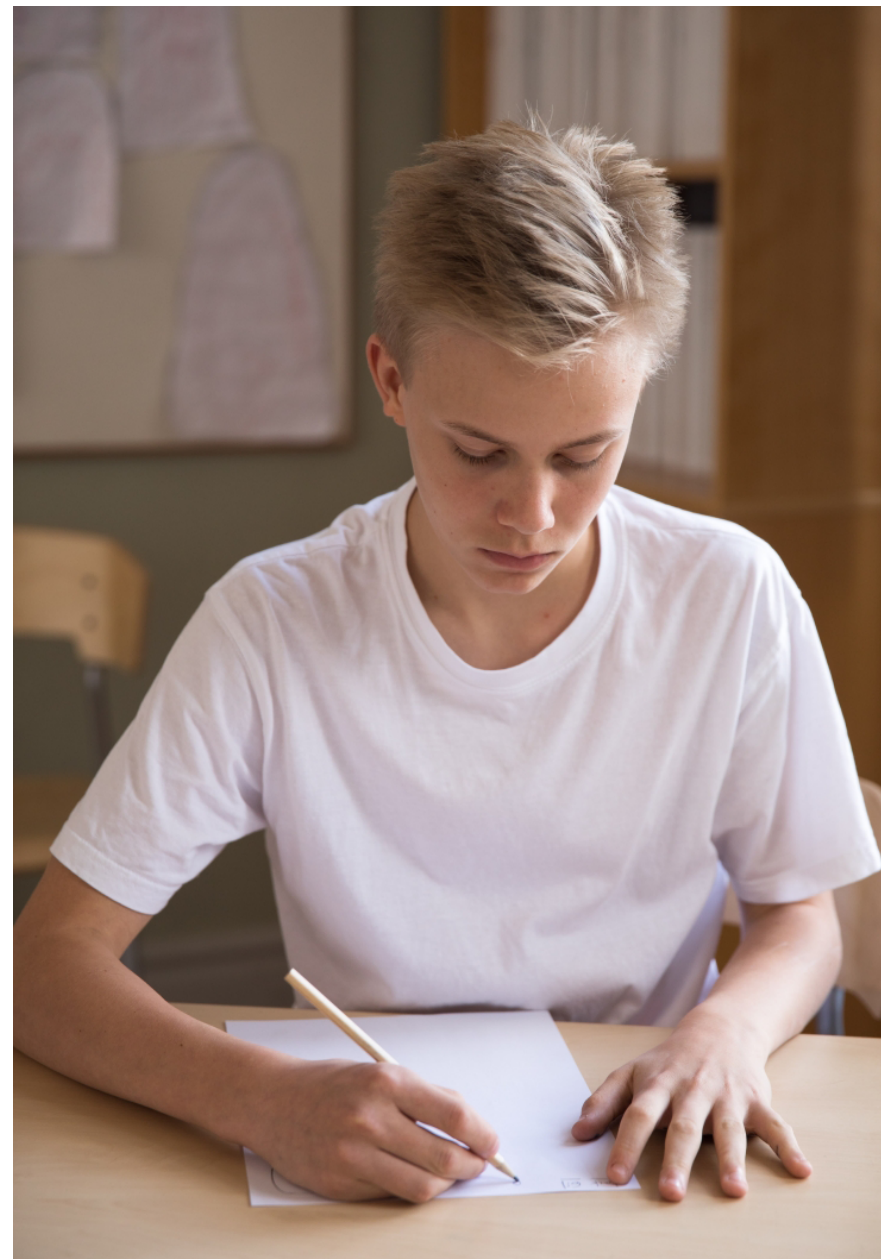
Genom att samla kunskap gör syvonline.se det enkelt för alla att syssla med studie- och yrkesvägledning. För studie- och yrkesvägledningen är hela skolans ansvar.

syvonline.se

Gymnasiedagarna

Varje nytt läsår ska tiotusentals elever runt om i regionen göra spännande gymnasieval och varje hösttermin står Gymnasiedagarna & Future Skills redo att vägleda dem.

gymnasiedagarna.se

Vägledning för framtidens arbetskraft

En stärkt studie- och yrkesvägledning med ökad samverkan mellan utbildning och arbetsliv. Det ser Göteborgsregionens Frida Andersson och Emma Theiland Nilsson som nödvändigt om arbetet med att säkra regionens kompetensförsörjning ska lyckas.

År 2023 saknade närmare 15 procent av eleverna runtom i landet behörighet till gymnasieskolans nationella program. Dessa siffror syns även i Göteborgsregionen, där introduktionsprogrammet idag är det tredje största gymnasieprogrammet. Skolverkets senaste statistik visar att knappt 71 procent av eleverna som började gymnasiet 2020 nådde en examen efter tre år. Detta innebär stora konsekvenser för de enskilda individerna, men även för samhället i stort.

Flera rapporter pekar på utmaningar när det kommer till kompetensförsörjning. Det gäller både inom det privata och offentliga arbetslivet. Kompetensförsörjning är en nyckelfaktor för Göteborgsregionens tillväxt och för att stärka tillväxttakten är det av stor vikt att både den privata och offentliga sektorn har tillgång till rätt kompetens. Samtidigt vittnar företag och branscher om utmaningarna med att hitta kvalificerade medarbetare – och inte minst personer med yrkesutbildning på gymnasial nivå.

” Det finns en tydlig matchningsproblematik där valet av utbildning inte står i paritet med behovet på arbetsmarknaden.

I Svenskt näringslivs rekryteringsenkät från 2024 uppger närmare hälften av de tillfrågade företagen att de försökt rekrytera medarbetare med yrkeskompetens de senaste månaderna. I relation till detta visar rapporter att arbetslösheten ökar i södra Sverige och här syns framför allt en ökad ungdomsarbetslöshet. Det finns således en tydlig matchningsproblematik där valet av utbildning inte står i paritet med behovet på arbetsmarknaden.

Trots de behov av kompetens som finns inom många branscher är det få unga som väljer ett yrkesprogram. Anledningarna till det kan vara många. Unga vittnar om låg kunskap yrkesprogrammen samtidigt som branscherna traditionellt inte tagit tillvara möjligheterna att visa upp sina yrken. Att yrkesutbildningarna är smala och

inte ger högskolebehörighet är ytterligare en seglivad myt som gett utbildningarna lägre status.

Diskrepansen mellan behoven av kompetens på arbetsmarknaden och ungdomars val av gymnasieprogram skapar stora utmaningar för den svenska arbetsmarknaden, men också för den enskilda individen. Förra året fattade riksdagen därför beslut om att ändra skollagen i syfte att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden samt förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. Lagändringen, som tillämpas första gången på utbildningar som påbörjas 2025, innebär bland annat att det införs en ny princip för dimensionering av gymnasiala utbildningar där arbetsmarknadens behov ska vägas in i planeringen av utbildningsutbudet.

Ändringen i skollagen ska underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden.

För att nå syftet med lagändringen lyfter flera aktörer, däribland Skolverket, att fler stödjande insatser krävs. I sammanhanget nämns även vikten av kvalitativ studie- och yrkesvägledning. Vi på Göteborgsregionen (GR) delar den bedömningen men ser samtidigt med oro att flera rapporter pekar på studie- och yrkesvägledningens låga prioritet i skolan.

” När studie- och yrkesvägledningen inte vävs in i undervisningen går vi miste om chansen att visa på kopplingen mellan skolans olika ämnen och det stundande arbetslivet.

Studie- och yrkesvägledning är inte bara ett viktigt verktyg i kompetensförsörjningsarbetet utan spelar även en viktig roll i arbetet med

att bidra till ungdomars framtidstro, motivation och måloppfyllelse. Trots detta har frågan generellt sett låg prioritet på flera håll. Exempelvis får frågan sällan utrymme i strategiska samtal och följs på flera håll inte upp i det systematiska kvalitetsarbetet.

Det är inte ovanlig att hela ansvaret vilar på den enskilda studie- och yrkesvägledaren och dennes samtal med eleverna. När studie- och yrkesvägledningen inte vävs in i undervisningen går vi miste om chansen att visa på kopplingen mellan skolans olika ämnen och det stundande arbetslivet. Det här är något som inte minst påverkar möjligheten att ge olika individer likvärdiga förutsättningar, då studie- och yrkesvägledningen är ett viktigt verktyg i skolans kompensatoriska uppdrag. Socioekonomiska faktorer har stor betydelse för elevers val av utbildning och yrke och utan ett målinriktat arbete riskerar socialt reproducerade mönster i elevers och studerandes val att öka.

För att intentionen med lagändringen ska bli verklighet krävs att huvudmän, enskilda aktörer, branscher och myndigheter nu tar ett gemensamt krafttag. Det inkluderar stärkt studie- och yrkesvägledning där hela skolan ansvarar för att bidra till välgrundade studie- och yrkesval samt likvärdiga förutsättningar till ökad måloppfyllelse. Det inkluderar även ökad samverkan mellan skola och arbetsliv för att säkerställa att arbetsmarknadens behov används som underlag för planering och dimensionering – och inte minst ger unga och vuxna inblick i branscher och yrken.

Genom att lyfta studie och yrkesvägledningen som hela skolans ansvar, och därmed öka samverkan mellan skola och arbetsliv, finns en enorm potential att stärka kompetensförsörjningen, öka intresset för yrkesutbildningar och samtidigt ge fler unga motivation och framtidstro. Och det är en potential som vi inte har råd att gå miste om.

Emma Theiland-Nilsson
Enhetschef Praktikplatsen

Frida Andersson
Enhetschef skola-arbetsliv

1

Stötta eleverna inför val och mässa

Som lärare har du en viktig roll i att stötta elever i deras gymnasieval. Det har även vårdnadshavare. Tipsa dem om Vägen mot valet – en serie från gymnasiedagarna.se. Varje avsnitt gästas av experter som informerar om ämnen som meritpoäng, behörighet, vidare studier och framtidens arbetsmarknad.

2

Guidning kring prao

Göteborgsregionen har tagit fram ett interaktivt stödmaterial som hjälper elever, skolor och arbetsliv i arbetet med prao – både före inför, under och efter praktikperioden.

För elev →

För pedagog →

För arbetsliv →

3

Syv som hela skolans ansvar

Daglig omvärldsbevakning, forskning och inspiration för dig som arbetar med studie- och yrkesvägledning i skolan. Visst låter det bra? Spana in syvonline.se!

5 tips till dig som framtids-rustar unga

Kunskapsbanken för fullföljda studier

4

Kunskapsbanken är till för dig som jobbar verksamhetsnära med fullföljda studier. Här hittar du lärande exempel, metodmaterial och fördjupande artiklar och filmer. Allt material utgår från aktuell forskning och beprövad erfarenhet.

Utforska Kunskapsbanken →

Vad ska jag välja?

5

Katalogen Vad ska jag välja? vänder sig till elever som ska göra sitt gymnasieval. Utöver redovisning om vilka program som erbjuds innehåller katalogen information om ansökan och antagning, utbildningarnas innehåll samt yrkesutgångar. Massor med bra saker, helt enkelt. Håll utkik efter den nya katalogen som släpps efter sommaren.

Till katalogen →

